

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Asistent pedagoga ve školní družině a děti s poruchami chování
Autor práce: Bc. Marie Švandová
Studijní program: Pedagogika volného času (NMgr.)
Posudek vypracoval: PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum: 5. 5. 2023

Posuzovaná diplomová práce vychází z vlastní praxe autorky. Považuji ji za cenný příspěvek k problematice inkluzivního vzdělávání. Cílem autorky bylo „zjistit, jak o výchově dětí s poruchou chování nebo s problémy v chování ve školní družině uvažují vychovatelé a asistenti pedagoga“ (s. 7), a to prostřednictvím rozhovorů týkajících se osobní zkušenosti pedagogů. Vzhledem k volbě kvalitativního přístupu oceňuji, že autorka na základě rozhovorů dokázala svoji počáteční výzkumnou perspektivu vhodně korigovat: *„Ke změně jsem přistoupila z toho důvodu, že po přepsání a analyzování rozhovorů jsem si uvědomila, že pro respondenty není stěžejní zkušenost s působením asistenta pedagoga, ale klíčovým fenoménem, který se v jejich výpovědích objevuje, je výchova dětí s poruchami chování a problémy v chování. Působení asistenta pedagoga je jen jedním z aspektů této výchovné zkušenosti.“* (s. 30)

Předložená práce svým rozsahem i formálním zpracováním splňuje požadavky kladené na diplomové práce obhajované na TF JU. Domnívám se, že text diplomové práce tvoří kompaktní celek, kde těžištěm je prezentace výzkumných dat. Za cenné považuji přiblížení zkušenosti vychovatelů a asistentů pedagoga s výchovou dětí s poruchami chování a problémy v chování. Mám za to, že se autorce podařilo data analyzovat citlivě a vnímavě, takže byt vychází pouze ze čtyř rozhovorů, dospěla i ke smysluplně zdůvodněným doporučením pro praxi (např. v otázce systémového nastavení předávání informací mezi poradenským pracovištěm, mateřskou a základní školou). Cením i to, že se studentka snažila své výzkumné šetření vztahovat k další literatuře, včetně zahraniční.

Za slabinu práce považuji chybějící kapitolu (či jinak pojatou rozsáhlejší pasáž) věnovanou diskusi vlastních výzkumných závěrů a limitů realizovaného výzkumného šetření. Je například otázkou, nakolik se realizací jednorázového rozhovoru mohlo podařit skutečně nahlédnout „žitou zkušenost“ respondentů, nakolik se podařilo získat jejich důvěru, aby otevřeně hovořili o nelehkých tématech. Je také otázkou, nakolik respondenti hovořili v daném rámci, který nastiňuje kapitola druhá, věnovaná normativnímu vymezení inkluzivního vzdělávání, protože předpokládali, že se to od nich takto očekává, nebo protože se s tímto rámcem ztotožňují, jelikož se zároveň jedná o jejich „živobytí“, nebo protože tento rámec odpovídá jejich osobnímu přesvědčení. Pokud např. respondent „má obavy o některých věcech otevřeně hovořit“ (s. 35), přičemž „po rozpačitém úvodu napjatost odezněla a vše již probíhalo v příjemnějším duchu“,

znamená to, že respondent již hovořil zcela bez obav a otevřeně, protože si výzkumník získal jeho důvěru, nebo se respondent pouze uklidnil, protože zjistil, že výzkumník na něj netlačí, takže může komfortně sdělit jen část toho, co má skutečně na mysli? Proto bych uvítal, pokud by se studentka v průběhu obhajoby věnovala mimo jiné otázce, (1) nakolik se domnívá, že se jí podařilo nahlédnout „žitou zkušenost“ respondentů, nebo spíše „prezentovatelný obraz“ této zkušenosti, (2) podle čeho tak soudí a (3) jaké důsledky má tato odpověď pro analýzu a interpretaci výzkumných dat.

Domnívám se, že předložená diplomová práce splňuje stanovené požadavky; doporučuji ji k obhajobě a na základě výše uvedených důvodů navrhuji hodnocení stupněm „**výborně až velmi dobře**“, podle průběhu obhajoby.